

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. kesäkuuta 2022
(OR. en)

9728/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0181(NLE)

ECOFIN 534
CADREFIN 95
UEM 139
FIN 594

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS Puolan elpymis- ja
palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241¹ ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

¹ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Covid-19-pandemian aiheuttama kriisi on vaikuttanut vahingollisesti Puolan talouteen. Vuonna 2019 Puolan bruttokansantuote (BKT) asukasta kohti oli 44,3 prosenttia unionin keskiarvosta. Puolan reaalin BKT supistui 2,2 prosenttia vuonna 2020 ja kasvoi kumulatiivisesti 3,6 prosenttia vuosina 2020 ja 2021. Keskipitkän aikavälin taloudelliseen suorituskyykyyn vaikuttavia pitkän aikavälin näkökohtia ovat yksityisten investointien ja innovoinnin vähäisyys, talouden huomattava työvoimapula ja osaamisvaje sekä ennakoimaton ja raskas sääntely-ympäristö.

- (2) Neuvosto antoi Puolalle 9 päivänä heinäkuuta 2019 ja 20 päivänä heinäkuuta 2020 eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä suosituksia. Neuvosto suositti erityisesti, että Puola toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian taloudellisten vaikutusten torjumiseksi tehokkaasti ja turvaa samalla julkisen talouden keskipitkän aikavälin kestävyys; parantaa julkisen varainkäytön tehokkuutta; ja parantaa terveydenhuoltojärjestelmän kantokykyä, saatavuutta ja tuloksellisuutta. Neuvosto suositti myös, että Puola toteuttaa toimia, joilla varmistetaan tulevien eläke-etuuksien riittävyys ja eläkejärjestelmän kestävyys; lisätään työmarkkinoille osallistumista parantamalla lastenhoidon ja pitkäaikaishoidon saatavuutta; poistetaan jäljellä olevat pysyvämpien työsuhteiden esteet ja lisätään samalla joustavia työaikajärjestelyjä ja työajanlyhentämistäjärjestelyjä; parannetaan sosiaalietuuksien kohdentamista; edistetään laadukasta koulutusta ja osaamista erityisesti aikuiskoulutuksen avulla; parannetaan digiosaamista; ja edistetään edelleen digitaalista muutosta. Lisäksi neuvosto suositti, että Puola toteuttaa toimia, joilla vahvistetaan talouden innovointikykyä ja keskitetään investoinnit vihreään ja digitaaliseen siirtymään, erityisesti digitaaliseen infrastruktuuriin sekä puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön ja kestävään liikenteeseen, joilla osaltaan edistetään asteittaista siirtymistä vähähiiliseen talouteen alueelliset erot huomioon ottaen. Lisäksi neuvosto suositti, että Puola toteuttaa toimia yritysten rahoituksen saannin ja likviditeetin turvaamiseksi ja talouden elpymisen edistämiseksi aikaistamalla toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistämällä yksityisiä investointeja. Neuvosto suositti lopuksi, että Puola toteuttaa toimia sääntely-ympäristön parantamiseksi, erityisesti vahvistamalla työmarkkinaosapuolten kuulemisten ja julkisten kuulemisten vaikutusta lainsäädäntöprosessissa, sekä investointiympäristön parantamiseksi turvaamalla oikeuslaitoksen riippumattomuus. Arvioituaan edistymistä kyseisten maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamisajankohtana komissio katsoo, että suositukset, jotka koskevat covid-19-pandemian taloudellisten vaikutusten torjumista tehokkaasti, on pantu kaikilta osin täytäntöön.

- (3) Puola toimitti 3 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Sitä ennen oli toteutettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisprosessi. Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien kansallinen omavastuullisuus tukee niiden onnistunutta täytäntöönpanoa ja kestävää vaikutusta kansallisella tasolla sekä niiden uskottavuutta Euroopan tasolla. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjen arviointia koskevien suuntaviivojen mukaisesti.
- (4) Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmilla olisi pyrittävä asetuksella (EU) 2021/241 perustetun elpymis- ja palautumistukivälineen, jäljempänä ’tukiväline’, ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094¹ perustetun Euroopan unionin elpymisvälineen yleisiin tavoitteisiin, jotta voidaan tukea covid-19-kriisin jälkeistä elpymistä. Niillä olisi edistettävä unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta tukemalla asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria.
- (5) Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano merkitsee koordinoitua pyrkimystä, joka pitää sisällään uudistuksia ja investointeja kaikkialla unionissa. Niiden koordinoitun ja samanaikaisen täytäntöönpanon sekä rajatylittävien ja useita maita kattavien hankkeiden toteuttamisen kautta tällaiset uudistukset ja investoinnit vahvistavat toisiaan ja luovat myönteisiä heijastusvaikutuksia unionissa. Noin kolmannes tukivälineen vaikutuksesta jäsenvaltioiden kasvuun ja työpaikkojen luomiseen johtuu muiden jäsenvaltioiden heijastusvaikutuksista.

¹ Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

Kuutta pilaria tukeva tasapainoinen ratkaisu

- (6) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma tarjoaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.1 mukaisesti kattavan ja riittävän tasapainoisen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen kohdistuvan ratkaisun, joka tukee asianmukaisesti kaikkia kyseisen asetuksen 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria, ottaen huomioon Puolan erityishaasteet ja sille osoitetut määrärahat.
- (7) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetään tasapainoisia uudistuksia ja investointeja, joilla puututaan sekä covid-19-pandemian vaikutuksiin että Puolan keskeisiin rakenteellisiin haasteisiin. Siinä esitetään strategia kilpailukykyisemmän ja paremmin häiriöitä kestävän talouden edistämiseksi, talouskasvun tukemiseksi unionin ilmasto- ja digitaalialan tavoitteiden mukaisesti ja elämänlaadun lisäämiseksi Puolassa, erityisesti kun toteutetaan investointeja uudistuviin energialähteisiin ja energiatehokkuuteen, kestävään liikkuvuuteen, terveydenhuoltoon, digitaalitekologioihin sekä tutkimukseen ja innovointiin. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa keskitytään kuuteen merkitykselliseen politiikan alaun: vihreä siirtymä, digitalisaatio, terveys, kilpailukyky ja innovointi, kestävä liikenne ja instituutioiden laatu.

- (8) Talouden vihreä ja digitaalinen siirtymä ovat Puolan politiikkatoimien ytimessä. Suunnitelluilla vihreillä uudistuksilla ja investoinneilla pyritään lisäämään uusiutuvan energian tuotantoa, mukaan lukien maalla tuotettava energia, aurinkosähkö ja merellä tuotettava energia, älykkäitä verkkoja ja uusiutuvaa ja vähähiilistä vetyä sekä energiatehokkuutta, parantamaan ilmanlaatua ja kehittämään kestävästä liikennettä. Digitaalisissa uudistuksissa ja investoinneissa keskitytään laajakaistainfrastruktuuriin erityisesti maaseutualueilla, sähköisten palvelujen kehittämiseen myös terveydenhuoltojärjestelmässä, digitaalisten taitojen parantamiseen koulutuksen alalla ja kansallisen kyberturvallisuuden lujittamiseen.
- (9) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää useita merkityksellisiä toimenpiteitä liiketoimintaympäristön ja investointi-ilmapiirin parantamiseksi Puolassa. Suunnitelluilla uudistuksilla pyritään vähentämään yritysten hallinnollista ja sääntelyyn liittyvää rasitusta ja parantamaan julkista varainhoitoa sekä vahvistamaan julkisten kuulemisten vaikutusta lainsäädäntöprosessissa, minkä odotetaan parantavan lainsäädännön laatua ja vakautta. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitteena on myös parantaa tiettyjen oikeussuojan näkökohtien tasoa ja siten edistää investointiympäristön parantamista. On odotettavissa, että älykäs ja kestävä kasvu saavutetaan myös erilaisilla toimenpiteillä tutkimuksen ja innovoinnin alalla ja parantamalla innovatiivisten ratkaisujen levittämistä koulutuksen avulla.

- (10) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma edistää vastaamista useisiin haasteisiin alueellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantamiseksi, pääasiassa siten, että pyritään nykyaikaistamaan sairaalahoitoa ja lisäämään sen saatavuutta, vastaamalla työmarkkinoiden haasteisiin parantamalla ammatillista koulutusta ja elinikäistä oppimista sekä toteuttamalla investointeja liikenteeseen. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy myös erilaisia toimenpiteitä, joiden odotetaan parantavan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän kantokykyä muun muassa sairaalauudistusten avulla, sekä toimenpiteitä työmarkkinoiden segmentoitumiseen puuttumiseksi ja pitkäaikaishoidon kehittämiseksi, ja investointeja sosiaaliseen asuntotuotantoon. Merkittävä osa Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta on omistettu seuraavan sukupolven hyväksi toteutettaville politiikoille, erityisesti koulutusjärjestelmien digitalisaation ja osaamisen työmarkkinarelevanssin parantamisen osalta.

Vastaaminen kaikkiin tai merkittävään osaan maakohtaisissa suosituksissa yksilöidyistä haasteista

- (11) On odotettavissa, että Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin tai merkittävään osaan (luokitus A) Puolalle osoitetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa, mukaan lukien julkista taloutta koskevat näkökohdat, tai muissa komission eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä virallisesti antamissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa yksilöidyistä haasteista.

- (12) Covid-19-pandemian johdosta toteutettavia välittömiä finanssipoliittisia toimia koskevien suositusten sekä suosituksen, joka koskee julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista vuonna 2020, voidaan katsoa jäävän Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman soveltamisalan ulkopuolelle, koska kyseinen budjettikausi on päättynyt, mutta Puola on yleisesti ottaen vastannut asianmukaisesti ja riittävästi välittömään tarpeeseen tukea taloutta finanssipoliittisin keinoin vuosina 2020 ja 2021 vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen mukaisesti.
- (13) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy laaja joukko toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, joilla voidaan osaltaan puuttua tuloksellisesti kaikkiin tai huomattavaan osaan neuvoston Puolalle eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa esitetyistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista erityisesti seuraavilla osa-alueilla: digitalisaatioon ja vihreään siirtymään liittyvät investointitarpeet sekä työmarkkinoille osallistumisen lisääminen ja koulutuksen työmarkkinarelevanssin parantaminen.
- (14) Energia-alan merkittävien uudistusten ja investointien odotetaan tukevan uusiutuvan energian ja vaihtoehtoisten polttoaineiden tuotantoa ja käyttöä, parantavan energiatehokkuutta ja edistävän talouden sopeutumista ilmastonmuutokseen. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden odotetaan myös edistävän Puolan talouden innovointivalmiuksien parantamista, jotta se voi nousta arvoketjussa, ja nopeuttavan vihreää ja digitaalista siirtymää tukemalla automatisoinnin lisäämistä, ympäristöteknologioiden kehittämistä ja levittämistä ja tiedemaailman ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä.

- (15) Toimenpiteillä reagoidaan myös covid-19-pandemiasta terveydenhuoltoalalla aiheutuneisiin vaikutuksiin ja riskeihin sekä Puolan terveydenhuoltojärjestelmässä aiemmin todettuihin haasteisiin erityisesti julkisia sairaaloita koskevalla uudistuksella, jolla varmistetaan parannukset terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon saatavuudessa, tuloksellisuudessa ja tehokkuudessa, digitaalisten terveystalvelujen kehittäminen sekä tuki lääkealalle ja erikoistuneelle lääketieteelliselle tutkimukselle ja analysoinnille. Tällainen uudistus todennäköisesti vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmän kantokykyä, erityisesti kun otetaan huomioon pandemiasta saadut kokemukset ja lääketoimitusten saatavuuden merkitys.
- (16) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma on tasapainoinen vastaus suosituksiin, jotka koskevat digitaalisen osaamisen parantamista ja digitaalisen muutoksen edistämistä yrityksissä ja julkishallinnossa sekä kouluissa ja ammattikoulutuksessa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmalla edistetään digitaalista osaamista eri väestöryhmissä, ja sen tavoitteena on digitaalisen osaamisen kehittämistä koskevan hallinnointijärjestelmän käyttöönotto Puolassa. Julkishallinnon digitaalisen siirtymän osalta useiden hankkeiden ja lainsäädäntömuutosten odotetaan edistävän hallinnollisten prosessien digitalisointia, minkä puolestaan odotetaan edistävän yritysten digitalisaatiota. Huomattavilla investoinneilla tieto- ja viestintäteknikan integroimiseksi paremmin kouluihin on tarkoitus edistää opetusta ja oppimista sekä tukea selviytymiskykyä ja digitaalista osallisuutta koulutuksessa. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla edistetään myös vastaamista merkittäviin haasteisiin, jotka liittyvät osaamisen työmarkkinarelevanssin parantamiseen ja aikuiskoulutuksen lisäämiseen kohdennetuilla toimenpiteillä, kuten perustamalla alakohtaisia osaamiskeskkuksia tiiviissä yhteistyössä talouden alojen kanssa ja toteuttamalla uudistuksia niiden sisällyttämiseksi koulutusjärjestelmään. Toimissa painotetaan digitaalista ja vihreää osaamista, ja niiden odotetaan edistävän koulutuksen ja nykyaikaisen talouden tarpeiden kohtaamista.

- (17) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy toimia, joilla on tarkoitus vastata liikenteen kestävyyttä koskeviin haasteisiin erityisillä toimenpiteillä parantamalla liikenneturvallisuutta ja tukemalla tieliikenteen vähähiilistämistä sekä edistämällä sähkö- ja vetykäyttöistä liikennettä, kestävästä kaupunkiliikennettä, liikenteen siirtymistä rautateille ja intermodaaliliikennettä. Tieliikenteen turvallisuutta koskevan uudistuksen ja siihen liittyvän investoinnin avulla pyritään edistämään liikennesääntöjen noudattamista ja heikommassa asemassa olevien henkilöiden suojelua, jotta voidaan tehostaa edistymistä kohti Puolan tavoitetta vähentää tieliikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten määrää 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.¹ On odotettavissa, että tieliikenteen vähähiilistämistä voidaan edistää päästöttömiin ajoneuvoihin liittyvillä kannustimilla ja saastuttaja maksaa -periaatteen mukaisilla vero- tai rahoitustoimenpiteillä sekä investoinneilla puhtaaseen julkiseen liikenteeseen, jossa painopisteenä on kestävä kaupunkiliikenne. Rautatiealan uudistuksissa ja investoinneissa keskitytään Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon ja päästöttömään liikkuvaan kalustoon, joka on varustettu Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmällä, sekä sähköisen yhden lipun järjestelmän edistämiseen.
- (18) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää myös toimenpiteitä, joilla pyritään vastaamaan eläke-etuuksien riittävyttä ja eläkejärjestelmän kestävyyttä koskeviin haasteisiin sekä työmarkkinoille osallistumista ja työmarkkinoiden segmentoitumista koskeviin haasteisiin. Tätä varten on lisättävä lastenhoidon laatua ja saatavuutta tarkistamalla ja uudistamalla pitkäaikaishoitoa koskevia toimintapolitiikkoja, tarjoamalla verokannustimia työurien pidentämiseksi ja todellisen eläkkeellesiirtymisiän nostamiseksi sekä tekemällä uudistus, jossa parannetaan erilaisiin työsopimuksiin liittyvää sosiaaliturvaa.

¹ Neuvoston päätelmät 8 päivänä kesäkuuta 2017 liikenneturvallisuudesta - maaliskuussa 2017 annetun Vallettan julistuksen hyväksyminen.

- (19) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman odotetaan myös edistävän investointi-ilmapiiiriin liittyvien haasteiden ratkaisemista erityisesti Puolan oikeusjärjestelmän sekä päätöksenteko- ja lainsäädäntöprosessien osalta. Uudistuksilla pyritään parantamaan lainsäädäntöprosessia pääasiassa lisäämällä julkisten kuulemisten ja vaikutustenarviointien käyttöä lainsäädäntöprosessissa, jotta varmistetaan sidosryhmien ja asiantuntijoiden rakenteellisempi osallistuminen lainsäädäntötyöhön. Lisäksi elpymis- ja palautumissuunnitelmalla pyritään vahvistamaan tuomioistuinten riippumattomuutta ja puolueettomuutta. Sillä pyritään myös korjaamaan niiden tuomareiden tilanne, joihin Puolan korkeimman oikeuden kurinpitojaoston tekemät, kurinpitoasioita ja oikeudellista koskemattomuutta koskevat päätökset vaikuttavat, heidän ottamiseksi uudelleen palvelukseen uuden jaoston viipymättä toteutettavassa uudelleentarkastelumenettelyssä antaman myönteisen arvion perusteella.

Kasvupotentiaalia, työpaikkojen syntymistä sekä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä tukeva vaikutus

- (20) On odotettavissa, että Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.3 mukaisesti suuria vaikutuksia (luokitus A) Puolan kasvupotentiaalin, työpaikkojen syntymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja institutionaalisen palautumiskyvyn lujittumiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon edistämiseen, muun muassa siten, että se edistää lapsia ja nuoria koskevia toimintapolitiikkoja, sekä covid-19-kriisin taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseen, ja se lisää näin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä unionissa.

- (21) Komission yksiköiden simulaatiot osoittavat, että Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on yhdessä Euroopan unionin elpymisvälineen mukaisten muiden toimenpiteiden kanssa mahdollista kasvattaa Puolan BKT:tä 1,1–1,8 prosenttia vuoteen 2026 mennessä, kun ei oteta huomioon rakenneuudistusten mahdollisia myönteisiä vaikutuksia, jotka voivat olla huomattavia. Julkisten investointien odotetaan vauhdittavan kokonaisyntää lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, parantavan Puolan talouden suhdannetilannetta ja edistävän siten nopeaa elpymistä. Investointien keskittäminen digitalisaatiota, kestävästä infrastruktuurista ja uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin on tässä suhteessa erityisen hyödyllistä, sillä se tukee vihreää ja digitaalista siirtymää ja talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.
- (22) Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä voidaan odottaa, että julkiset investoinnit ja suunnitellut uudistukset voivat yhdessä auttaa vastaamaan tämänhetkisiin potentiaalista kasvua koskeviin haasteisiin ja kehittämään talouden innovointikykyä. Tämän odotetaan auttavan puolalaisia yrityksiä nousemaan globaaleissa arvoketjuissa. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan sen vuoksi parantavan potentiaalisen tuotannon laatua ja vaikuttavan pysyvästi Puolan talouden suorituskykyyn. Suurin osa kyseisestä pitkäaikaisesta vaikutuksesta johtuu toimenpiteistä, joilla parannetaan Puolan talouden kilpailukykyä vahvistamalla innovaatioiden kehittämistä ja levittämistä, parantamalla sääntelyn laatua ja tukemalla yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä.

- (23) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan työmarkkinoiden selviytymiskykyä parantamalla työmarkkinoiden instituutioiden toiminnan laatua ja riittävyttä, tavoittamalla ja aktivoimalla ikääntyneitä työntekijöitä tai heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvia henkilöitä täydennys- ja uudelleenkoulutusohjelmien avulla, edistämällä joustavia työllistymismuotoja, edistämällä naisten työmarkkinoille osallistumisen parantamista joustavampien työllistymismuotojen avulla, mukaan lukien etätyö, ja parantamalla varhaiskasvatuksen ja lastenhoidon saatavuutta ja laatua. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää myös työntekijöiden kannustimia jäädä työmarkkinoille lakisääteisen eläkeiän saavuttamisen jälkeen. Kyseiset toimet ovat osallistavaa kasvua tukevien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden mukaisia. Koulutuksen työmarkkinarelevanssia on tarkoitus parantaa toteuttamalla toimenpiteitä, joilla edistetään inhimillisen pääoman kehittämistä sekä osaamisen ja työmarkkinoilla tarvittavien taitojen kohtaantoa, myös uusien teknologioiden yhteydessä. Koulutuksen digitalisointipolitiikan odotetaan edistävän lasten ja nuorten valmentamista tietoyhteiskuntaan. Suunnitellut toimet liittyvät ammatillisen koulutuksen ja elinikäisen oppimisen vahvistamiseen, koulujen tukemiseen niiden valmistautuessa digitaaliseen ja vihreään siirtymään, sekä alueellisten koulutuspolitiikkojen koordinointiin sen varmistamiseksi, että maan kaikki osat voivat mukautua nykyaikaisten työmarkkinoiden tarpeisiin.

- (24) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy erilaisia toimia, joilla edistetään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa lapsia ja nuoria koskevan toimintapolitiikan avulla. Uudistusten ja investointien odotetaan parantavan alle kolmivuotiaiden lasten pääsyä laadukkaaseen hoitoon ja edistävän ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen ja elinikäisen oppimisen kehittämistä, kun perustetaan alakohtaisia osaamiskeskuksia ja parannetaan osaamispoliittikkojen koordinoitua. Lisäksi elpymis- ja palautumissuunnitelmassa keskitytään koulujen nykyaikaistamiseen muun muassa perustamalla luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (LUMA) laboratorioita, minkä odotetaan takaavan jatkuvan mukautumisen nykyisiin oppimishaasteisiin, erityisesti digitalisaatioon.
- (25) Vihreää ja digitaalista siirtymää edistävien toimenpiteiden odotetaan tekevän Puolan taloudesta innovatiivisemmän ja kestävämmän ja edistävän sosiaalista selviytymiskykyä kuromalla umpeen kaupunki- ja maaseutualueiden välistä kuilua. Erityisesti verkkoinfrastruktuurin kehittämiseen tehtävien investointien odotetaan kattavan puutteet ("valkoiset kohdat") laajakaistayhteyksien saatavuudessa sekä 5G-teknologian kehittämisen maaseudulla. Kestävään kaupunkiliikenteeseen tehtävien investointien odotetaan nopeuttavan kaupunkien vihreää siirtymää toteuttamalla kestävä kaupunkiliikenteen suunnitelmia ja kehittämällä päästötöntä julkista liikennettä kaupungeissa ja aluetasolla. Vähäpäästöiseen ja päästöttömään liikkuvaan kalustoon tehtävien investointien odotetaan parantavan linja-autoyhteyksiä alueilla, joilla liikenneyhteydet ovat huonot; tämän odotetaan osaltaan helpottavan syrjäisten alueiden liittämistä taloudellisen toiminnan keskuksiin.

Ei merkittävää haittaa

- (26) On odotettavissa, että Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.4 mukaisesti varmistetaan, että kyseiseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien uudistusten ja investointihankkeiden täytäntöönpanotoimenpiteistä ei aiheudu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852¹ 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille ("ei merkittävää haittaa" -periaate) (luokitus A).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

(27) Puola on arvioinut elpymis- ja palautumissuunnitelmansa toimenpiteet komission tiedonannossa ”Tekniset ohjeet elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisen ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamisesta” annettujen teknisten ohjeiden mukaisesti.¹ Kaikkien tällaisten asiaankuuluvien toimenpiteiden mahdollisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin on puututtava asiaankuuluvien välitavoittein ja tavoittein, joilla varmistetaan, että sovellettavat ympäristökriteerit täyttyvät. Kaasupohjaiseen sähkön ja lämmön yhteistuotantoon ja lämmönlähteiden korvaamiseen tehtävien investointien odotetaan täyttävän kyseisissä teknisissä ohjeissa määritellyt kasvihuonekaasuintensiteetin raja-arvot. Vetyteknologioihin tehtävien investointien odotetaan täyttävän komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139² vahvistetut kasvihuonekaasupäästöjen kynnysarvot. Käyttöön on tarkoitus ottaa tuki kaasukäyttöisten lämmityskattiloiden asentamiseen osana laajempia peruskorjausohjelmia. Maantie- ja rautatiekalustolle on asetettava tiukat polttoainetehokkuutta koskevat vaatimukset. Kyseiset vaatimukset otetaan huomioon asianomaisiin toimenpiteisiin sovellettavissa välitavoitteissa ja tavoitteissa.

¹ EUVL C 58, 18.2.2021, s. 1.

² Komission delegoitu asetus (EU) 2021/2139, annettu 4 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 täydentämisestä vahvistamalla tekniset arviointikriteerit, joilla määritetään, millä edellytyksillä taloudellista toimintaa pidetään ilmastonmuutoksen hillintää tai ilmastonmuutokseen sopeutumista merkittävästi edistävänä ja aiheuttaako kyseinen taloudellinen toiminta merkittävää haittaa millekään muulle ympäristötavoitteelle (EUVL L 442, 9.12.2021, s. 1).

- (28) Erityistä huomiota on kiinnitetty toimenpiteisiin, joiden vaikutuksia ympäristötavoitteisiin on perusteltua tarkastella tarkkaan. Sellaisten toimenpiteiden osalta, joihin liittyy vesihuoltotoimenpiteiden tukemista maaseutualueilla, Puolan odotetaan suosivan ilmastomuutosta kestäviä ja luontoon perustuvia ratkaisuja. Puolan odotetaan lisäksi varmistavan, ettei ympäristölle aiheudu merkittävää haittaa, sulkemalla tällaisen tuen ulkopuolelle kaikki investoinnit, joilla on merkittävä vaikutus vesimuodostumien tilaan tai kielteisiä vaikutuksia luontoon. Tällä pyritään erityisesti välttämään asiaankuuluviin vesimuodostumiin kohdistuvat merkittävät vaikutukset, jotka vaarantaisivat hyvän vesien tilan saavuttamista koskevan tavoitteen tai viivästyttäisivät sen saavuttamista. Sillä pyritään myös varmistamaan, että toimenpiteet eivät vaikuta kielteisesti suojeltuihin luontotyyppeihin ja lajeihin.

Vihreän siirtymän edistäminen, luonnon monimuotoisuus mukaan lukien

- (29) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan e alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.5 mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään vihreää siirtymää, luonnon monimuotoisuus mukaan luettuna, tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Ilmastotavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 42,7 prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VI esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna. Kyseisen asetuksen 17 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelma on johdonmukainen niiden tietojen kanssa, jotka on sisällytetty kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan vuosiksi 2021–2030.

- (30) Uudistuksilla ja investoinneilla uusiutuviin energialähteisiin, joilla pyritään erityisesti lisäämään merkittävästi maatuulivoiman ja aurinkosähkön kapasiteettia, poistamaan sääntelyesteitä uuden maatuulivoimakapasiteetin kehittämiseltä sekä kehittämään merituulivoimakapasiteettia, vetyteknologioita ja vaihtoehtoisia polttoaineita, odotetaan voitavan auttaa Puolaa saavuttamaan vuoden 2030 ilmasto- ja energiatarvoitteen kohti pitkän aikavälin siirtymää ilmastoneutraaliin talouteen. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten energiatehokkuustoimenpiteiden, kuten rakennusten perusparannuksia koskevan kunnianhimoisen ohjelman ja yksittäisten hiililämmittimien julkisen tuen asteittaisen poistamisen sekä teollisuuden vähähiilistämisen, odotetaan niin ikään auttavan merkittävästi Puolaa saavuttamaan ilmasto- ja energiatarvoitteen. Kattavan liikennealan uudistus- ja investointipaketin odotetaan tukevan sähköistä liikkuvuutta, puhdasta julkista henkilöliikennettä, liikennemuotosiirtymää kohti päästötöntä rautatieliikennettä, tavaroiden intermodaalikuljetusta ja liikenneturvallisuutta.
- (31) Maaseutualueiden kestävää vesihuoltoa koskevien uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan Puolan kohtaamiin haasteisiin, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä alhaiseen vedenpidätyskykyyn ja vesipulaan, mukaan lukien juomavesipula. Tällaisten uudistusten ja investointien odotetaan osaltaan lisäävän biologista monimuotoisuutta ja edistävän maaseutualueiden kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, erityisesti kuivuuteen. Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tähtäävistä toimenpiteistä voi olla hyötyä myös biologisen monimuotoisuuden säilyttämiselle, sillä niiden odotetaan tukeutuvan biologista monimuotoisuutta suojeleviin ratkaisuihin.

Digitaalisen muutoksen edistäminen

- (32) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan f alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.6 mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään digitaalista siirtymää tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Digitaalisia tavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 21,3 prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VII esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.
- (33) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa kaavailtujen julkishallintoon, talouteen ja yhteiskuntaan tehtävien uudistusten ja investointien odotetaan edistävän Puolan digitaalista siirtymää. Näihin kuuluvat muun muassa verkkoyhteyksien parantaminen, julkishallinnon järjestelmiä koskevien lakien ja infrastruktuurien päivittäminen, sähköisen laskutuksen käyttöönotto ja kyberturvallisuusjärjestelmien merkittävä parantaminen hallinnossa ja keskeisillä talouden aloilla. Julkishallinnon digitaalisen muutoksen odotetaan kannustavan yksityistä sektoria edistämään yritysten digitalisaatiota.
- (34) Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, osaamisen ja elinikäisen oppimisen alalla suunniteltujen uudistusten ja investointien odotetaan edistävän työmarkkinoiden kannalta merkityksellisiä taitoja ja helpottavan digitaalista ja vihreää siirtymää ja samalla kaventavan digitaalista kuilua, kun digitaalisen infrastruktuurin, laitteiden ja taitojen tasavertainen saatavuus kouluissa ja väestön keskuudessa paranee. Niiden odotetaan myös edistävän koulutusjärjestelmän digitalisaatiota laajemminkin sekä parantavan digitaalista osaamista paitsi opettajien ja virkamiesten keskuudessa myös riittämättömän digilukutaidon omaavien kansalaisten ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien tai syrjäytymisvaarassa olevien parissa.

Pysyvät vaikutukset

- (35) On odotettavissa, että Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma tuottaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.7 mukaisesti pysyviä vaikutuksia kyseisessä maassa.
- (36) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla odotetaan olevan pysyviä vaikutuksia monilla politiikan aloilla sekä julkishallinnon ja instituutioiden kannalta. Erityisesti hallinnollisen ja sääntelyyn liittyvän rasituksen vähentämiseen tähtäävän kunnianhimoisen uudistuksen, maankäytön suunnittelua koskevan uudistuksen ja lainsäädäntömenettelyn laadun parantamiseen tähtäävien uudistusten, joilla lisätään vaikutustenarviointien merkitystä ja varmistetaan se, että sidosryhmät otetaan paremmin mukaan päätöksenteko- ja lainsäädäntömenettelyihin, odotetaan tuovan pysyviä vaikutuksia julkishallinnon laatuun. Lisäksi uusiutuvien energialähteiden ja erityisesti maa- ja merituulipuistojen kehittämistä koskevan sääntelykehyksen luomiseen tähtäävillä uudistuksilla odotetaan olevan pysyviä vaikutuksia Puolan talouden vähähiilistämiseen. Terveystalouden uudistusten odotetaan parantavan terveydenhuoltojärjestelmän tuloksellisuutta ja tehokkuutta ja lisäävän terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta. Työmarkkinuudistusten odotetaan lisäävän työmarkkinoille osallistumista, parantavan sosiaalista suojelua ja vähentävän työmarkkinoiden segmentoitumista. Ammatillisen koulutuksen, korkeakoulutuksen ja elinikäisen oppimisen koordinoinnin parantamiseksi toteutettavilla uudistuksilla on tarkoitus saada aikaan pysyviä vaikutuksia osaamisen työmarkkinarelevanssiin ja tarjota työntekijöille mahdollisuuksia sopeutua työmarkkinoiden muutoksiin.

- (37) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen uudistusten vaikutusta tuetaan ja vahvistetaan erilaisilla investoinneilla. On odotettavissa, että huomattavat investoinnit uusiutuvaan energiaan ja erityisesti merituulipuistoihin ja niihin liittyvään infrastruktuuriin sekä kestäväan liikenteeseen (kuten investoinnit päästöttömään liikenteeseen, kestäväan kaupunkiliikenteeseen ja rautateihin liikennemuutosiirtymän edistämiseksi) edistävät Puolan talouden vähähiilistämistä. Laajamittaiseen lämpöjärjestelmien uudistamiseen ja peruskorjauksiin tehtävien investointien odotetaan edistävän ilmanlaadun parantamista ja vähentävän energiaköyhyyttä, mikä edistää oikeudenmukaista siirtymää ja takaa paremman elintason. On odotettavissa, että laajakaistainternetin saatavuuden parantaminen maaseutualueilla ja investoinnit kyberturvallisuuteen ja digitaaliseen osaamiseen edistävät digitaalista muutosta. Kunnianhimoisen savusumuntorjuntaohjelman ja kestäväan liikenteeseen tehtävien investointien odotetaan edistävän paremman ilmanlaadun saavuttamista, millä on pysyviä vaikutuksia päästöjen vähentämiseen ja elämänlaadun parantamiseen. Terveystuudistuksia tuetaan tekemällä investointeja sairaaloihin ja muihin hoitolaitoksiin. Alakohtaisiin osaamiskeskukseen tehtävillä investoinneilla voidaan saada aikaan pysyvä vaikutus osaamisen tarjonnan työmarkkinarelevanssiin.
- (38) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman pysyviä vaikutuksia voidaan vahvistaa myös elpymis- ja palautumissuunnitelman ja muiden, myös koheesiopolitiikan varoin rahoitettavien, ohjelmien yhteisvaikutuksella, erityisesti vastaamalla alueellisiin haasteisiin merkityksellisellä tavalla ja edistämällä tasapainoista kehitystä.

Seuranta ja täytäntöönpano

- (39) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ovat asianmukaisia (luokitus A) takaamaan asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan h alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.8 mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman, mukaan lukien suunniteltu aikataulu, välitavoitteet ja tavoitteet sekä niihin liittyvät indikaattorit, tuloksellisen seurannan ja toteuttamisen.

- (40) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää välitavoitteet ja tavoitteet sellaisia uudistuksia ja investointeja varten, joiden toteuttamiseen haetaan tukea, jota ei makseta takaisin, sekä sellaisia muita uudistuksia ja investointeja varten, joiden toteuttamiseen haetaan lainoja. Välitavoitteet ja tavoitteet ovat selkeitä ja realistisia ja ehdotetut indikaattorit ovat merkityksellisiä, hyväksyttäviä ja luotettavia. Välitavoitteet ja tavoitteet koskevat myös jo toteutettuja toimenpiteitä, jotka ovat asetuksen (EU) 2021/241 17 artiklan 2 kohdan nojalla tukikelpoisia. Kyseisten välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen ajallaan on tarpeen maksupyynnön perustelemiseksi. Puolassa on kattava täytäntöönpanojärjestelmä. Rahastoista ja aluepolitiikasta vastaava ministeriö, joka on elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sen täytäntöönpanon keskuskoordinointielin, vastaa yleisestä koordinoinnista, seurannasta ja raportoinnista ja toimii komission keskitettynä yhteyspisteenä. Kyseinen elin vastaa myös asiaankuuluvien maksupyyntöjen, johdon vahvistuslausumien ja suoritettuja tarkastuksia koskevien yhteenvetojen laatimisesta. Tarkastuksista vastaa Puolassa kansallinen verohallinto ja erityisesti valtiovarainministeriön alaisuudessa toimiva julkisten varojen tarkastusosasto ja 16 verohallintokamaria (aluetoimistot). Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten uudistusten ja investointien täytäntöönpanosta vastaavat yksittäiset ministeriöt, keskushallinnon viranomaiset ja muut toimivaltaisten ministeriöiden valtuuttamat yksiköt. Puola käyttää tietojärjestelmää elpymis- ja palautumissuunnitelman seurantaan ja valvontaan sekä tietojen keräämiseen, tallentamiseen ja saatavuuden varmistamiseen asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti.

- (41) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tukivälineestä annettavasta rahoitustuesta tiedotetaan ja se tuodaan esille asetuksen (EU) 2021/241 34 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden auttamiseksi elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa täytäntöönpanossa voidaan pyytää teknistä tukea Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240¹ perustetusta teknisen tuen välineestä.

Kustannukset

- (42) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetyt elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrää koskevat perustelut ovat jossakin määrin (luokitus B) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan i alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.9 mukaisesti kohtuulliset ja uskottavat ja kustannustehokkuusperiaatteen mukaiset sekä oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.
- (43) Puola on toimittanut kustannusarviot kaikista sen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvistä toimenpidetyypeistä, jotka aiheuttavat kustannuksia. Yleisesti ottaen kustannusarvioiden tekemisessä käytetyt menetelmät ja oletukset ovat selkeitä ja ymmärrettäviä, ja ne perustuvat usein aiempiin koheesiopolitiikan rahastoista rahoitettuihin hankkeisiin. Joissakin tapauksissa tiedot kustannusarvioiden laatimisessa käytetyistä menetelmistä ja oletuksista ovat puutteellisia, minkä vuoksi kustannusarvioista ei voida antaa kaikilta osin myönteistä arviota. Puola on myös toimittanut yksityiskohtaiset liiteasiakirjat useimmista toimenpidetyypeistä perustelujen ja kustannusarvioiden tueksi. Puola on toimittanut riittävät tiedot ja takeet sen varmistamiseksi, että sen elpymis- ja palautumissuunnitelman kustannuksia ei kateta muulla unionin rahoituksella. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat kustannustehokkuusperiaatteen mukaisia ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1).

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

- (44) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ja tähän päätökseen sisältyvät lisätoimenpiteet ovat asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.10 mukaisesti asianmukaisia (luokitus A) ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan kyseisen asetuksen nojalla myönnettyjen varojen käyttöön liittyviä lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, ja on odotettavissa, että järjestelyjen avulla voidaan tuloksellisesti välttää päällekkäisen rahoituksen myöntäminen kyseisen asetuksen nojalla ja muista unionin ohjelmista. Tämä ei vaikuta sellaisten muiden välineiden ja työkalujen soveltamiseen, joilla edistetään ja valvotaan unionin oikeuden noudattamista, myös korruption, petosten ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä unionin talousarvion suojaamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092¹ mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

(45) Asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti olisi vahvistettava unionin taloudellisten etujen suojaamiseen liittyvät välitavoitteet, jotta voidaan varmistaa kyseisen asetuksen 22 artiklan noudattaminen. On odotettavissa, että kyseisten välitavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen takaa sisäisen valvonnan järjestelmän riittävyyden asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan mukaisesti. Koska tehokas oikeussuoja on sisäisen valvonnan järjestelmän toiminnan edellytys, välitavoitteita asetetaan uudistukselle, jolla vahvistetaan tuomioistuinten riippumattomuutta ja puolueettomuutta, ja uudistukselle, jolla korjataan niiden tuomareiden tilanne, joihin korkeimman oikeuden kurinpitojaoston tekemät, kurinpitoasioita ja oikeudellista koskemattomuutta koskevat päätökset vaikuttavat, heidän ottamiseksi uudelleen palvelukseen uuden jaoston viipymättä toteutettavassa uudelleentarkastelumenettelyssä antaman myönteisen arvion perusteella, sekä uudistukselle, jolla varmistetaan Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman tuloksellinen tarkastus ja valvonta, mukaan lukien unionin taloudellisten etujen suojaaminen. Koska kyseiset välitavoitteet olisi vahvistettava myös asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 5 kohdan e alakohdan perusteella, jotta voidaan varmistaa unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja riittävän valvontajärjestelmän perustaminen ennen kuin komissio hyväksyy maksuja tukivälineen puitteissa, Puolan olisi saavutettava kyseiset välitavoitteet ennen ensimmäisen maksupyynnön toimittamista, eikä tukivälineestä voida suorittaa maksuja ennen niiden saavuttamista. Kyseinen vaatimus ei vaikuta Puolan velvollisuuteen koko ajan noudattaa unionin oikeuden, erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 19 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan ja niitä koskevia Euroopan unionin tuomioistuimen tulkintoja, jotka muodostavat unionin säännösten olennaisen osan.

- (46) SEU-sopimuksen 19 artiklaa noudattaen laillisesti perustettujen tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuuden ja puolueettomuuden vahvistamiseksi kaikki tuomareihin liittyvät kurinpitoasiat olisi siirrettävä Puolan korkeimman oikeuden nykyisestä kurinpitojaostosta saman tuomioistuimen toiseen jaostoon, joka täyttää riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevat vaatimukset ja on perustettu laillisesti SEU-sopimuksen 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että uuden jaoston kokoonpanon olisi oltava merkittävästi erilainen kuin kurinpitojaoston kokoonpanon.

- (47) Sen varmistamiseksi, että tuomioistuimet ja tuomarit ovat puolueettomia, riippumattomia ja laillisesti perustettuja SEU-sopimuksen 19 artiklaa noudattaen, kaikkien tuomareiden olisi voitava asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan aloittaa tutkinta siitä, täyttääkö tuomioistuin riippumattomuutta, puolueettomuutta ja laillisesti perustamista koskevat vaatimukset eikä tällaista tutkintaa olisi luokiteltava kurinpitorikkomukseksi. Kun tuomari näin ollen ottaa tällaisen kysymyksen esille konkreettisesti tapauksessa, hän ei saisi joutua kurinpitomenettelyn kohteeksi eikä hänen koskemattomuuttaan saisi poistaa siksi, että hän on arvioinut, että kyseisiä vaatimuksia on noudatettu, muun muassa tarkastelemalla niitä olosuhteita, joissa toinen tuomari on nimitetty. Kyseistä periaatetta ei saisi heikentää minkään kansallisen lainsäädännön säännöksen nojalla.
- (48) Toimivaltaisten kurinpitotuomioistuinten harkinnanvaraista nimeämistä tuomareita koskevissa asioissa olisi vastaavasti rajoitettava objektiivisten kriteerien perusteella.
- (49) Oikeuslaitoksen uudistuksen arviointi perustuu yksinomaan Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään toimenpiteen kuvaukseen, eikä se perustu lainsäädäntöehdotuksiin, joihin sovelletaan Puolassa lainsäädäntömenettelyä. Sen vuoksi tämän päätöksen välitavoitteiden tyydyttävää saavuttamista olisi arvioitava ensimmäisen maksupyynnön esittämisajankohtana voimassa olevan lainsäädännön perusteella.

- (50) Tämä päätös, jolla hyväksytään komission myönteinen arvio Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta ja erityisesti siihen liittyvistä oikeuslaitoksen uudistamista koskevista välitavoitteista, ei vaikuta mihinkään vireillä oleviin tai tuleviin rikkomusmenettelyihin eikä yleisemmin Puolan velvollisuuteen noudattaa unionin oikeutta, erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.
- (51) Puola on ilmoittanut, että Euroopan rakenne- ja investointirahastojen tietojärjestelmää käytetään myös tukivälineen tarkoituksiin. Erillisen välitavoitteen avulla olisi varmistettava, että elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon seurantaan tarkoitettu tietojärjestelmä on perustettu ja käytössä ennen ensimmäisen maksupyynnön toimittamista. Asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 5 kohdan e alakohtaa noudattaen Puolan olisi toteutettava kyseinen toimenpide mainitun asetuksen 22 artiklan noudattamiseksi ja vahvistettava toimenpiteen toteuttamistilanne ensimmäisen maksupyynnön yhteydessä asiaa koskevalla tarkastuskertomuksella. Järjestelmässä olisi varmistettava vähintään seuraavat toiminnot: a) tietojen keruu sekä välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen seuranta; ja b) asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan i–iii alakohdassa vaadittujen tietojen kerääminen ja säilyttäminen sekä tietoihin pääsy mainitun asetuksen 22 artiklan 2 kohdan e alakohdan nojalla. Lisäksi järjestelmän olisi tuotettava kaikki tarvittavat tiedot, jotta Puolan viranomaiset voivat käyttää elpymis- ja palautumissuunnitelman tarkastuksia ja valvontaa varten riskipisteytys- ja tiedonlouhintavälinettä (Arachne).

- (52) Järjestelyt elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi Puolassa on kuvattu asianmukaisesti. Järjestelyt on muotoiltu johdonmukaisesti, ja ne perustuvat vakaisiin prosesseihin ja rakenteisiin niin, että valvonta- ja tarkastustoimiin osallistuvien toimijoiden roolit ja vastuut ovat selvät, asiaankuuluvat valvontatoiminnot on erotettu asianmukaisesti ja tarkastuksia tekevien toimijoiden riippumattomuus on varmistettu. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon keskeisen koordinoitielimen olisi oltava rahastoista ja aluepolitiikasta vastaava ministeriö. Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten uudistusten ja investointien täytäntöönpanosta vastaavat yksittäiset ministeriöt, keskushallinnon viranomaiset ja muut toimivaltaisten ministeriöiden valtuuttamat yksiköt, ja kansallisen tarkastuselimen olisi suoritettava tarkastukset. Hallinnon tarkastukset suorittaa kunkin toimenpiteen täytäntöönpanosta vastaava laitos.
- (53) Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamisen tarkastamista varten olisi toteutettava erityistoimenpiteitä, jotta voidaan suojata unionin taloudellisia etuja. Kansallisen verohallinnon olisi tehtävä tarkastuksia vuosittain. Tarkastusten tiheys riippuu kuitenkin maksupyyntöjen tiheydestä tarkastusstrategian mukaisesti. Tarkastusten olisi katettava välitavoitteita ja tavoitteita koskevaa raportointia varten käyttöön otettu järjestelmä, elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon seurantaan koskeva tietojärjestelmä ja toimien tarkastukset, mukaan lukien moitteettoman varainhoidon edellytykset.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman johdonmukaisuus

- (54) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan k alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.11 mukaisesti toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina.

(55) Uudistukset ja investoinnit on yhdistetty Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa yksilöityihin ensisijaisiin aloihin, ja ne on tältä pohjalta jäsenelty elpymis- ja palautumissuunnitelman kuuteen toisiaan täydentävään komponenttiin. Elpymis- ja palautumissuunnitelman yleisenä tavoitteena on lisätä Puolan talouden tuottavuutta investointien lisääntymisen, paremman liiketoimintaympäristön, digitalisaation, energiakäänteen ja puhtaan älykkään liikkuvuuden sekä koulutuksen ja osaamisen laatuun perustuvan työvoiman tarjonnan ja sosiaalisen pääoman lisääntymisen ansiosta. Elpymis- ja palautumissuunnitelmalla puututaan kattavasti covid-19-kriisin seurauksiin sekä useisiin Puolan talouden rakenteellisiin heikkouksiin. Erityisesti puhtaan energian tuotannon, kestävän liikenteen ja digitalisaation alalla uudistuksiin ja investointeihin liittyy runsaasti synergiaetuja ja täydentävyyttä; tämä koskee esimerkiksi uudistuksia, joilla tuetaan maa- ja merituulipuistojen ja vähähiilisten vetyteknologioiden kehittämistä sekä kestävän kaupunkiliikenteen ja liikenneturvallisuuden edistämistä. Sama pätee jossain määrin työmarkkinoita ja koulutusta koskeviin uudistuksiin ja investointeihin, joiden odotetaan lisäävän työmarkkinoille osallistumista ja nykyaikaistavan yleissivistävää ja ammatillista koulutusta. Joillakin uudistuksilla, kuten lainsäädäntöprosessia koskevilla uudistuksilla, odotetaan olevan laaja-alaisia vaikutuksia lainsäädännön laatuun ja tuloksellisuuteen kaikilla aloilla. Täydentävyydet koheesiopolitiikan rahastoista myönnettävän tuen kanssa esitellään elpymis- ja palautumissuunnitelman komponenteissa, ja niistä esitetään yhteenveto elpymis- ja palautumissuunnitelmassa.

Tasa-arvo

- (56) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa kuvataan covid-19-kriisin vaikutuksia ja haasteita, jotka liittyvät sukupuolten tasa-arvoon ja kaikille yhtäläisiin mahdollisuuksiin, erityisesti työmarkkinatarpeiden osalta. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy erityistoimenpiteitä kyseisiin haasteisiin vastaamiseksi, kuten toimenpiteet, joilla pyritään lastenhoitopalvelujen laadun ja saatavuuden parantamiseen, jotta voidaan helpottaa naisten osallistumista työmarkkinoille. Puola toteaa, että eri hankkeiden ennakkotarkastus tehtiin yhdenvertaisuuskriteerien perusteella ja että elpymis- ja palautumissuunnitelmaan ei sisällytetty tiettyjä hankkeita, jotka eivät täyttäneet vammaisten henkilöiden esteettömyyskriteerejä tai jotka eivät muuten olleet tasa-arvoperiaatteiden mukaisia. Puola huomauttaa myös, että edellytyksenä on sen varmistaminen, että sukupuolten tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien periaatteet otetaan huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelman hallinnoinnin ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa. Seurantakomiteaan, jonka tehtävänä on seurata elpymis- ja palautumissuunnitelman tuloksellista täytäntöönpanoa, kuuluu erityisesti kansalaisyhteiskuntaa edustavien ja perusoikeuksia ja syrjimättömyyttä edistävien elinten edustajia.

Turvallisuutta koskeva itsearviointi

- (57) Puola ei ole toimittanut turvallisuutta koskevaa itsearviointia asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 4 kohdan g alakohdan mukaisesti, koska se ei ole katsonut sitä tarpeelliseksi.

Rajatylyttävät ja useita maita koskevat hankkeet

- (58) Puola suunnittelee rajatylyttävää tai useita maita käsittävää hanketta digitalisaation alalla. Se suunnittelee erityisesti Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden puitteissa investointien tukemista seuraavan sukupolven pilvi-infrastruktuuri- ja palveluhankkeen kautta.

Kuulemismenettely

- (59) Puola järjesti sidosryhmien kuulemisia eri foorumeilla ennen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa toimittamista. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskeva julkinen kuuleminen käynnistettiin 26 päivänä helmikuuta 2021 ja se päättyi 2 päivänä huhtikuuta 2021. Vastauksia toimitettiin käyttämällä hallituksen verkkosivustolla olevaa erityistä lomaketta kaikkiaan 5 275. Lisäksi kommentteja esitettiin muun muassa kolmessa hallituksen järjestämässä keskustelutilaisuudessa ja työmarkkinaosapuolten johdolla toteutetussa viidessä julkisessa kuulemisessa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmasta keskusteltiin myös keskus- ja paikallishallinnon yhteisessä komiteassa (*Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego*) ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun neuvostossa. Kuulemisten tuloksena tehtiin muutoksia kaikkiin elpymis- ja palautumissuunnitelman komponentteihin.
- (60) Asiaankuuluvien toimijoiden sitoutumisen varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että kaikki asianomaiset paikallisviranomaiset ja sidosryhmät, työmarkkinaosapuolet mukaan lukien, osallistuvat elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien investointien ja uudistusten täytäntöönpanoon niiden toteutuksen alusta loppuun. Puola sitoutuu perustamaan välitavoitteena seurantakomitean, jonka tehtävänä on valvoa elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja joka koostuu työmarkkinaosapuolista ja muista asiaankuuluvista sidosryhmistä.

Myönteinen arvio

- (61) Koska komissio antaa Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta myönteisen arvion todeten, että elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit, tässä päätöksessä olisi kyseisen asetuksen 20 artiklan 2 kohdan ja liitteen V mukaisesti vahvistettava elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat uudistukset ja investointihankkeet, asiaankuuluvat välitavoitteet, tavoitteet ja indikaattorit sekä määrä, jonka unioni asettaa saataville elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa varten rahoitustukena, jota ei makseta takaisin, ja lainatukena.

Rahoitusosuus

- (62) Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat 160 967 579 300 Puolan zlotya eli 35 363 500 000 euroa EKP:n EUR/PLN-viitekurssin perusteella 3 päivänä toukokuuta 2021. Koska elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit ja koska elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä on suurempi kuin Puolan käytettävissä oleva enimmäisrahoitusosuus, Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmaa varten myönnettävän rahoitusosuuden olisi oltava yhtä suuri kuin Puolan käytettävissä olevan rahoitusosuuden kokonaismäärä.

- (63) Laskelmaa Puolan enimmäisrahoitusosuudesta on määrä päivittää 30 päivään kesäkuuta 2022 mennessä asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdan mukaisesti Puolan saataville olisi asetettava tietty määrä, joka ei ylitä kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua enimmäisrahoitusosuutta, jotta oikeudellinen sitoumus voidaan tehdä 31 päivään joulukuuta 2022 mennessä. Enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen jälkeen neuvoston olisi komission ehdotuksesta tarvittaessa muutettava tätä päätöstä ilman aiheutonta viivytystä niin, että se sisältää päivitetyn enimmäisrahoitusosuuden, joka on laskettu kyseisen asetuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- (64) Puola on pyytänyt myös lainatukea lisä uudistusten ja -investointien tukemista varten. Puolan pyytämä lainan enimmäismäärä on pienempi kuin 6,8 prosenttia suhteessa sen bruttokansantuloon vuonna 2019 käyvinä hintoina. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä on suurempi kuin Puolan käytettävissä oleva rahoitusosuus ja pyydetty lainatuki yhdessä.
- (65) Annettava tuki rahoitetaan neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053¹ 5 artiklaan perustuvalla komission unionin puolesta toteuttamalla lainanotolla. Tuki olisi maksettava erissä heti, kun Puola on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet.

¹ Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ja päätöksen 2014/335/EU, Euratom kumoamisesta (EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1).

- (66) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa sellaisten menettelyjen tuloksiin, jotka liittyvät unionin varojen myöntämiseen jonkin muun unionin ohjelman kuin elpymis- ja palautumistukivälineen nojalla, eikä sisämarkkinoiden toiminnan vääristymistä koskeviin menettelyihin, joita voidaan toteuttaa erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan nojalla. Päätöksellä ei poisteta jäsenvaltioille kyseisen sopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksyminen

Hyväksytään asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kriteerien perusteella arvio Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta. Tämän päätöksen liitteessä esitetään elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvat uudistukset ja investointihankkeet, elpymis- ja palautumissuunnitelman seuranta ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet sekä lainan maksamiseen liittyvät täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet, indikaattorit, jotka liittyvät suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti komissio saa rajoittamattomasti käyttöönsä merkitykselliset taustatiedot.

2 artikla
Rahoitusosuus

1. Unioni asettaa Puolan saataville 23 851 681 924 euron suuruisen rahoitusosuuden tukena, jota ei makseta takaisin.¹ Tästä määrästä 20 270 784 381 euroa asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Jos asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdassa säädetyn päivityksen tuloksena Puolan päivitetty enimmäisrahoitusosuus on yhtä suuri tai suurempi kuin 23 851 681 924 euroa, sen saataville asetetaan vielä 3 580 897 543 euroa niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä 1 päivän tammikuuta 2023 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana. Jos asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdassa säädetyn päivityksen tuloksena Puolan päivitetty enimmäisrahoitusosuus on alle 23 851 681 924 euroa, päivitetyn enimmäisrahoitusosuuden ja 20 270 784 381 euron määrän välinen erotus asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 8 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti 1 päivän tammikuuta 2023 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana.

¹ Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Puolan suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista menoista, kyseisen asetuksen 11 artiklassa säädetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.

2. Komissio asettaa unionin rahoitusosuuden Puolan saataville erissä tämän päätöksen liitteen mukaisesti. Komissio voi maksaa erät yhdessä tai useammassa osaerässä. Osaerien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.
3. Asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdassa säädetyn sopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Puola on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Edellyttäen, että 1 kohdassa tarkoitetut oikeudelliset sitoumukset tulevat voimaan, tuen maksamisen edellytyksenä on, että Puola saavuttaa välitavoitteet ja tavoitteet viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.

3 artikla

Lainatuki

1. Unioni asettaa Puolan saataville enintään 11 506 500 000 euron suuruisen lainan.
2. Komissio asettaa lainan Puolan saataville erissä tämän päätöksen liitteen mukaisesti. Komissio voi maksaa erät yhdessä tai useammassa osaerässä. Osaerien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.

3. Asetuksen (EU) 2021/241 15 artiklan 2 kohdassa säädetyn lainasopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Puola on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät lainaa koskevat yksilöidyt täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet. Tuen maksamisen edellytyksenä on, että Puola saavuttaa täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.

4 artikla

Osoitus

Tämä päätös on osoitettu Puolan tasavallalle.

Tehty ...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja